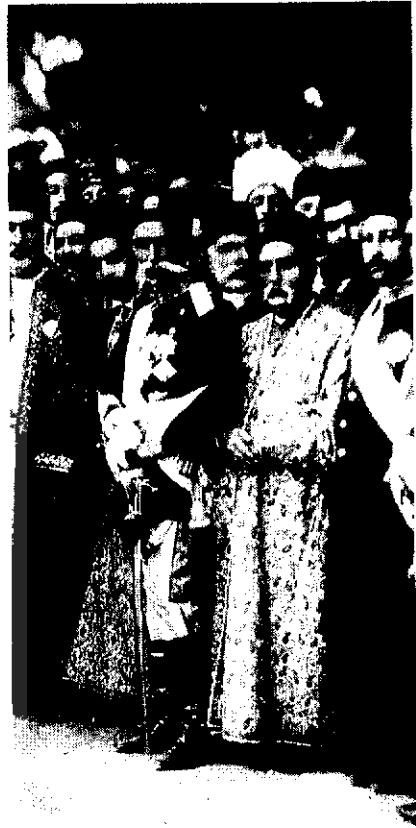
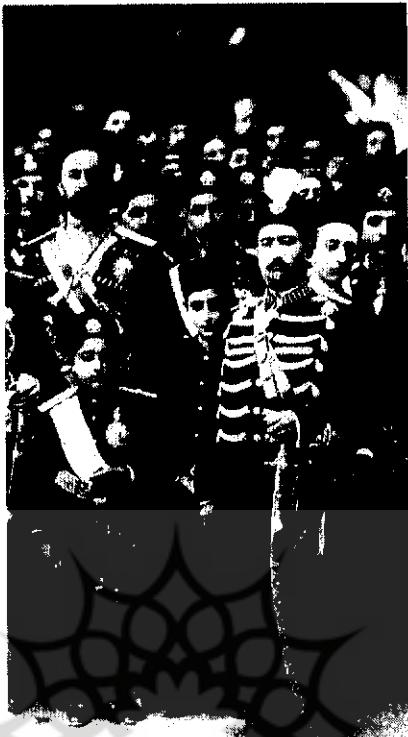


سازمان اسناد و کتابخانه ملی



انقلاب مشروطه اولین مبارزه ضد استعماری

هادی زرنگ زاد

پژوهشگاه
مال جامع علوم انسانی

در پنجم اوت ۱۹۰۶ فرمان مشروطه به
امضای مظفرالدین شاه رسید

آن سر برآورد. مهرپرستی آیین زرتشت، مانی و مزدک سه عنصری بوده‌اند که تاثیری ژرف بر فرهنگ و تفکر جهان گذاشته‌اند؛ ایران کشوری است که بیشترین سهم تکوین تمدن اسلامی را دارد؛ هم متولی جور بود و هم مدافعان عدل. نزدیک به پانصد سال حکومت عباسیان به کمک ایرانیان و سپس ترکها بر سر پا ماند؛ انقراض عباسیان نیز به همت ایرانیان انجام شد همانگونه که در انقراض امویان وجود کشوری همچون ایران نقطه پایانی برای پیش روی غرب یعنی

می‌نماید که همواره نقش حساسی در صحنه جهانی به عهده داشته است. این نقش‌ها خوب یا بد زیان اور یا سودبخش هیچ چیزی را تغییر نمی‌دهد. با قدرت گیری هخامنشیان، تمدن کهن بابل و آشور که به تباہی گراییده بود بر چیده شد و مصر فرعونی هم از پی آنها رفت، جنگ ایران و یونان که نخستین مقابله شرق و غرب بود که از یک سو شخصیت شرق را تحکیم کرد و از سوی دیگر محرك رستاخیز فرهنگ یونان شد که روم جانشین آن گردید و سپس اروپا از

ایران سرزمین انسانهایی است دلاور که بار یک دوران دراز مشتقت بار تاریخ را بر پشت دارند. کشور ما ایران از وضعیت جغرافیایی ویژه برخوردار بوده و بر سر راه شرق و غرب قرار داشته و در تاریخ نقش‌ها ایفا کرده است. گاهی داور بوده زمانی میانجی، دراز زمانی توانی بخش و حایل شرق و غرب، با آنکه قرنها است که ایران دیگر نه ابر قدرت سیاسی آنگونه که در عصر هخامنشی و ساسانی بوده و نه ابرقدرت فرهنگی آنگونه که در قرن اول هجری، بازجنین

جمادی الثانی ۱۳۲۴ هجری. قمری برابر با پنجم اوت ۱۹۰۶ توسط تصریح الله خان مشیرالدوله از امضای مظفرالدین شاه گذشت به این ترتیب مجلس شورای

که آنچه در این روزها گذشته گاه در حدی باور نکردنی است؛ نهضت مشروطیت ایران از اواسط دوران ناصری که از تیره‌ترین ادوار تاریخ ایران می‌باشد پایه گرفت.

اثرات نهضت مشروطه کمتر از انقلاب فرانسه نیست

ملی به وجود آمد مجلسی که رشته‌های ارتباطی دولت و ملت را به هم متصل می‌کرد و جدائی دولت از ملت را محکوم. مجلسی که مظہر افکار عامه و احتیاج مملکت بود، مجلسی که می‌باید نگهبان عدل و عدالت ملی باشد. هدف جنبش مشروطیت را

می‌توان به چندین اصل زیر تقسیم کرد.

- ۱- بکار بردن مهندسی اجتماعی برای دستیابی به توسعه ملی
- ۲- کسب آزادی فردی به منظور شکوفایی عقل و اندیشه

- ۳- دستیابی به برابری در حقوق برای همگان بدون نظر گرفتن اصل و نسب
- ۴- تاسیس دولتی مدرن و تلاش در راه مدرنیزه کردن ایران

- ۵- ایجاد شبکه‌های ارتباطی بین شهری از طریق جاده‌سازی و احداث راه آهن سراسری
- ۶- تقویت حس اشتراک قومی
- ۷- ایجاد دستگاه اداری منظم
- ۸- ایجاد دستگاه قضائی مستقل
- ۹- ایجاد دستگاه ثبت اسناد و احوال
- ۱۰- ایجاد نام و نام خانوادگی و صدور شناسنامه برای همه مردم
- ۱۱- تشکیل دستگاهی برای تهیه آمار و سرشماری

- ۱۲- تاسیس دانشگاه و مدارس عالی
- ۱۳- ایجاد دستگاه مالی و موسسات بانکی برای چاپ اسکناس و ضرب سکه‌ها
- ۱۴- ایجاد دستگاه پست و تلگرافه تلفن، رادیو و تلویزیون
- ۱۵- گسترش مطبوعات برای عامه مردم و گسترش زبان فارسی به عنوان عامل ارتباط میان مردم

رومیان می‌گذارد. سلطه عربیت از شرق فرات به این سو متوقف می‌شود و حمله ترکهای عثمانی به شرق شکست می‌خورد به تحلیل دیگر نوعی تعديل و تثیت در نظام ایران در گردآوردن آن شکل می‌گیرد. کمونیسم از شمال در مرز ایران متوقف می‌شود و استعمار انگلیس در مرز شرقی ایران از پیشروی باز می‌ماند.

در واقع ایران تختین کشور آسیایی بعد از زاین است که حکومت مشروطه و سلطه قانون را پذیرا می‌شود؛ انقلاب مشروطیت در کشور ما فوز و نشیبهای بسیار پیموده و قصه‌ای شنیدنی دارد. در آغاز قرن بیستم، ملت ایران تلاش سرنوشت سازی را در راه کسب آزادی و حاکمیت ملی پیروزمندانه به



نتیجه رساند. انقلاب مشروطه در شرایطی که کشور ما یک درصد با سواد داشته و از دیدگاه سیاسی و نظامی، اقتصادی، هیچ بودیم. به پیروزی می‌رسد جنبش مشروطیت ایران اولین چراغ روشنی است که در میان ملت‌های آسیایی و آفریقایی پرتو افشا شد و به عنوان نهضتی مترقبی و ضداستعماری نمونه‌ای شدتگیر از پرتو آن راه مبارزات خود را هموار سازنده، اگر در مقایسه باشیم اثر این نهضت کمتر از انقلاب فرانسه نیست بلکه بخاطر مردانگی‌ها و فداکاری‌هایی که جانبازان طریق آزادگی از خودنشان دادند گاه در خشانتر و ستایش برانگیزتر از آن چیزی است که فرانسویان در انقلاب کبیر از خودنشان دادند؛ جانبازان مشروطه حمامه‌وار در میان خون و آتش طریق آزادی را تا به انتهای پیمودن و پرچم مردمی را بر فراز قصور کهن و حکومت استبدادی افراشته‌اند، در تجلیل روزهایی چنین هر چه گفته شود کم است، چرا